

DOOR BART TIMMERS

Grip: een digitale toolbox voor SOLK

Grip op klachten. Welke patiënt of zorgverlener wil dat nou niet? Het is een mooie constatering dat digitale zorg daarbij kan helpen. Een jaar of vier geleden heeft onze huisartsenpraktijk meegedraaid in een pre-pilot van het programma Grip. Waar die grip op slaat, blijkt uit de eerste zin van deze introductie. Het destijds net uit het ei gekropen, nog natte kuikentje, is inmiddels uitgegroeid tot een mooie zwaan. Tijd om twee belangrijke mensen achter dit project te spreken: hoogleraar psychosomatiek prof. Dr. Judith Rosmalen (UMCG) en interaction developer/product owner Roald Dijkstra (Nedap).

Grip is een systeem dat oorspronkelijk is gemaakt voor mensen met SOLK (Somatisch Onvoldoende verklaarde Lichamelijke Klachten). Judith Rosmalen had een aantal jaren onderzoek gedaan naar risicofactoren voor SOLK. Ze realiseerde zich dat dit project bij het UMCG wel meer epidemiologische kennis opleverde, maar dat de patiënt daar niet meteen beter van werd.

Om de zorg voor SOLK te verbeteren, werd een eerste project geschreven waarin werd voorgesteld om technologie te ontwikkelen die de werkwijze rond SOLK kon ondersteunen. De voorgestelde oplossing moest aansluiten bij de geldende richtlijnen en standaarden.

Zoeken naar partner

Met financiering van het innovatiefonds

zorgverzekeraars en hulp van RoQua (Routine Outcome Monitoring) werd gestart met een aangepaste versie van een bestaand ROM-pakket. Al snel werden echter de beperkingen hiervan duidelijk. Voor schaalbaarheid, een goede helpdesk en een goed design was meer nodig. Specifiek werd er gezocht naar een partner, meer nog dan een bedrijf dat alleen een opdracht in wilde vullen. Deze partner werd gevonden na gesprekken met Jan Hendrik Croockewit van Nedap. Dit is het moment waarop ook Roald Dijkstra in beeld kwam.

Dijkstra: "Bij Nedap willen we echt waarde toevoegen aan een product en samen met partners aan betere zorg werken. Dat vergt dan soms het vermogen om te investeren zonder dat je van tevoren weet waar een pro-

ject eindigt. Ook in dit geval was dat zo, maar we geloofden er wel direct in."

Doelgroep betrekken

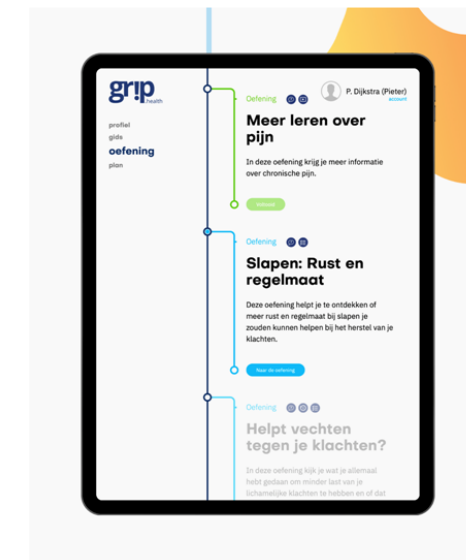
Rosmalen vult aan: "Als je alleen al kijkt naar het design, dat is inmiddels al driemaal volledig overgedaan, om het beste resultaat te krijgen." Deze werkwijze is overigens tekenend voor het project: dat was niet af na de pre-pilot, maar is als instrument ter beschikking gesteld aan een aantal praktijken, waarna nauwgezet alle feedback zo snel mogelijk verwerkt werd. Ook dat is kenmerkend voor Grip: de doelgroep werd al heel vroeg in het proces erbij betrokken. Het product is sinds de zomer van 2020 echt klaar, maar wordt nog volop door ontwikkeld.

Om terug te keren op de allereerste vraag: waar

moet meer grip op komen? Het wat ongemakkelijk klinkende begrip SOLK alleen legt dit onvoldoende uit. "We moeten die term misschien vervangen door ALK, ofwel Aanhoudende Lichamelijke Klachten" stelt Rosmalen. "De term SOLK heeft zo zijn beperkingen, maar we willen nu eenmaal aan blijven sluiten bij de richtlijn SOLK. Maar in feite kan Grip ingezet worden bij alle aanhoudende klachten en we zijn ook bezig met het inzetten van de tool bij bijvoorbeeld reumatische klachten."

Financiering

Vanuit het project Grip op klachten, helemaal in het begin, heeft het innovatiefonds zorgverzekeraars flink bijgedragen aan de eerste

Een voorbeeld van hoe GRIP in de praktijk werkt.

financiering van Grip, naast het UMCG zelf en Nedap. Ook ZonMw, de EU en de Europese pijnpatiëntenfederatie droegen bij. Het product is inmiddels zelfstandig en wordt onder andere al bij een zorggroep gebruikt, maar de ideeën voor verdere ontwikkeling staan niet stil.

Zo wordt er nagedacht over de mogelijkheid om voor elke patiënt een gepersonaliseerd fysiek boek te maken dat hij/zij erbij kan pakken als de klachten in de toekomst weer toenemen. Ook op het gebied van wetenschappelijk onderzoek zijn er nog volop ideeën. Zo hoopt Rosmalen bijvoorbeeld door middel van machine learning de zorg doelmatiger te kunnen maken door uit het systeem te halen welk soort behandeling het best werkzaam is voor welk type patiënt.

Er loopt sinds het afgelopen jaar ook een RCT (randomized controlled trial), die gericht is op de online Grip zelfhulpbehandeling als onderdeel van Grip. Overigens worden geïnteresseerde huisartsen en hun POH-GGZ zeker verzocht te reageren, er kunnen nog deelnemers bij (support@grip.health).

Kost het gebruik van Grip de gemiddelde huisarts niet te veel tijd? Misschien als je het oppervlakkig bekijkt, stellen Rosmalen en Dijkstra. Maar we weten allemaal dat er bij deze patiëntengroep vaak aan beide kanten onmacht gevoeld wordt. Dat vertaalt zich in slechtere zorg, waarbij het de vraag is of dat op den duur niet juist veel meer tijd kost. Grip moet op de eerste plaats betere zorg voor de patiënt leveren. Maar het stelt de zorgverlener

ook een gereedschapskist ter beschikking om die betere zorg te vergemakkelijken.

Scholing

Bij die gereedschapskist hoort ook scholing. Er is een hele interessante e-learning SOLK beschikbaar (zie kader 'Solk voor de huisarts'), waar ook modules over Grip bij zitten. Ontwikkeld met een subsidie van EIT Health door het UMCG samen met de universiteit van München. Dat is een manier om voordiger te worden met Grip.

Andere mogelijkheden zijn peer-learning als het in een zorggroep gebruikt zou worden, maar zoals Rosmalen aangeeft: "Idealiter gebruik je het zonder training. Het design is inmiddels ook zo ver doorontwikkeld, dat dat ook mogelijk is. In feite kijk je naar algoritmes van zeer ervaren behandelaren, verpakt in een zelfsturend stuk digitaal gereedschap. Maar de wensen voor scholing zijn divers, daarom richten we ons op meerdere mogelijkheden."

Ambities

We sluiten af met een blik op de toekomst. Dijkstra is inmiddels met Grip als product 'de boer op' en hoopt vooral zorggroepen te interesseren. Hij en Rosmalen geven aan te hopen dat Grip verder ontwikkeld wordt als een systeem rondom de patiënt. Het moet de mogelijkheid bieden om waar gewenst echt multidisciplinair zorg te kunnen geven, waarbij ieder kan aansluiten op het op maat gemaakte traject en waarbij de patiënt aan het stuur van de bus zit. ■

SOLK voor de huisarts

Grip gaat over SOLK Somatisch Onvoldoende verklaarde Lichamelijke Klachten. Er is een grote groep patiënten bij wie niet altijd een duidelijke lichamelijke verklaring wordt gevonden voor klachten. Zowel bij huisartsen als specialisten gaat dit wel op voor 40 tot 50 procent van de patiënten.

Vaak vinden zij wel weer een weg met hun klachten, maar er blijft een groep over met erg vervelende en soms zelfs ernstige klachten. De huisarts is de generalist die veel met deze mensen en hun klachten te maken krijgt en zich soms net zo onthand voelt als de patiënt zelf. Omdat ik (Bart Timmers, red.) het als huisarts enerzijds een uitdaging vond om deze mensen toch goede hulp te kunnen bieden, maar anderzijds me ook vaak letterlijk met lege handen voelde staan, maakte ik graag gebruik van de pilot van Grip.

Nu het product afgerond is, is Grip een van de vaste e-health-tools in mijn praktijk. Het biedt me de mogelijkheid de patiënt met onbegrepen klachten beter te onderzoeken en in kaart te brengen. Deze voelt zich vaak ook beter gehoord. Er wordt op inzichtelijke wijze een profiel opgebouwd, het SCEGS-profiel (dat staat voor Somatic, Cognitief, Emoties, Gedrag en Sociaal). Daarnaast kun je in gesprek met je patiënt een aantal gerichte oefeningen bieden. Het programma ondersteunt hierbij op een intelligente wijze, de oefeningen worden telkens netjes klaargezet voor de patiënt.

Bij het programma is ook een goede e-learning ontwikkeld, waar ik veel aan gehad heb. SOLK is met name voor de huisarts een uitdaging, en het is dan ook fijn dat er gerichte ondersteuning en betere behandeling mogelijk is.

Meer weten over GRIP of de e-learning? Ga naar:

CV

Prof. Dr. Judith Rosmalen is hoogleraar psychosomatiek (UMCG).

Roald Dijkstra is interaction developer/product owner Grip bij Nedap.

Bart Timmers is lid van de Redactieraad van ICT&health en huisarts in huisartsenpraktijk Timmers & de Roo, in 's-Heerenberg.

